

Skattepligtsmåling i dødsboer

Metoder til værdiansættelse og optimering
af skat og afgift i dødsboer

Master i Skat - Speciale 2020

Udarbejdet af: Asger Wiuff
Studienummer: 108276
Vejleder: Ole Aagesen
Antal anslag: 77.628
Antal sider: 47
Afleveringsdato: 15. april 2020

Indholdsfortegnelse

1	Summary in English	5
2	Indledning	6
3	Afgrænsning	7
4	Problemformulering	8
4.1	Metode	8
5	Anvendte forkortelser	9
6	Dødsboskatteloven	10
7	Skifteformer	11
7.1	Boudlæg (til dækning af begravelsesudgifter)	11
7.2	Udlæg til længstlevende ægtefælle (Ægtefælleudlæg)	11
7.3	Uskiftet bo	11
7.4	Privat skifte	12
7.5	Forenklet privat skifte	13
7.6	Bobestyrerbo	13
8	Skattemæssig behandling ved skifte	15
8.1	Skattefritaget bo	15
8.2	Ikke-skattefritaget bo	17
9	Ægtefællers formue	19
9.1	Delingsformue (tidligere benævnt fællesformue)	19
9.2	Særeje	19
9.2.1	Fuldstændigt særeje	19
9.2.2	Særeje i konkrete situationer	19
10	Samlevendes formue	19
11	Skattepligtsmåling	20
12	Boafgift	21
13	Succession	22
13.1	Passivposter	23
13.2	Skatterelevante aktiver	23
13.3	Virksomhedsordningen	23
13.4	Kapitalafkastordningen	24
13.5	Udskudt skat ved succession	25
14	Anvendelse af reglerne i praksis	26
15	Værdiansættelse af aktiver i dødsboer	28

15.1	Ejendomme.....	28
15.2	Virksomhed.....	30
15.2.1	Skattefri omdannelse.....	31
15.2.2	Skattepligtig omdannelse	32
15.3	Unoterede kapitalandele.....	32
15.4	Noterede værdipapirer.....	35
15.5	Bankindestående	35
15.6	Indbo.....	35
15.7	Gæld	35
15.8	Opsummering på eksempel.....	36
15.9	Andre muligheder for nedbringelse af aktiverne i et dødsbo.	37
15.9.1	Betaling af gæld	37
15.9.2	Gaver	37
15.9.3	Udbytteudlodning fra selskaber	37
15.9.4	Frivillig indbetaling af indkomstskat.....	37
15.10	Ændring af nettoformue i dødsbo.....	39
16	Beskatning af udlodning og konsekvenser for modtager.....	40
16.1	Acontoudlodning	40
16.2	Udlodning uden succession	40
16.3	Udlodning med succession	41
16.4	Kapitalandele i pengetanksselskab.....	41
16.5	Næringsaktier	41
16.6	Andre kapitalandele	41
16.7	Andre værdipapirer	42
16.7.1	Obligationer	42
16.7.2	Investeringsbeviser.....	42
16.8	Ejendomme.....	42
16.9	Virksomhed.....	42
16.9.1	Konto for opsparet overskud.....	42
17	Andre optimeringsmuligheder i skattefritagne boer	44
17.1	Udlodning af efterlevende ægtefælles aktiver.....	44
18	Planlægning i levende live	45
18.1	Særeje.....	45
18.2	Gaver	45

18.3	Overdragelse af aktiver	46
18.3.1	Ejendomme.....	46
18.3.2	Virksomheder	46
18.4	Gaver udover afgiftsfritaget beløb	46
18.5	Virksomhedsomdannelse	46
19	Konklusion	47
20	Perspektivering.....	48
21	Litteraturliste.....	49
21.1	Bøger.....	49
21.2	Andre publikationer.....	49

1 Summary in English

This Master edition has the purpose to show how legal use of the valuation methods in the Danish rules of taxation can be used to optimize the payment of taxes when persons pass away and assets are transferred to heirs.

I will by example show how different valuation methods will give different payments of taxes.

I will give an overview of different ways to value assets and different ways to transfer assets to heirs.

By analyzing verdicts and legislation I will try to give answers to choose the right way to value assets.

Verdicts and legislation are numerous, but still there are many areas with uncertainty and it is advisable to use advisors to help in case of death.

There are many decisions to be made and combinations are various.

Legislation are complex and will have risk of paying too much tax with wrong decisions.

The first intuition is maybe not the best.

Combinations of assets and valuation will give different taxes.

2 Indledning

I forbindelse med dødsfald skal der tages stilling til mange ting for at værdier kan overføres til afdødes arvinger.

I mange tilfælde vil der være flere måder at værdiansætte aktiver og valget af værdiansættelse kan få indflydelse på beskatning og afgift.

Ved dødsfald vil arvinger blive indkaldt til skifteretten for at tage beslutning om skifteform.

Det er dog skifteretten, der afgør om skifteformen kan anvendes i dødsboet.

Skifteformerne fremgår af Dødsboskifteloven og behandles i efterfølgende afsnit.

Den skattemæssige behandling af afdødes og dødsboets indkomst vil også afhænge af den valgte skifteform og er defineret i Dødsboskatteloven med udgangspunkt i de almindelige skatteregler. Dødsboskatteloven blev vedtaget i 1996 og var en samling af reglerne, som tidligere var placeret i Kildeskatteloven og i særlovgivning, som fx Virksomhedsbeskatningsloven og Kursgevinstbeskatningsloven.

Grunden til denne forenkling var en ny skiftelov i 1996, hvor man gennemførte en omfattende tilpasning af dødsbobehandlingen og forudsætningen for denne var en tilsvarende tilpasning af reglerne om dødsbobeskatning.

Skattepligtsmålingen er væsentlig, da et skattefritaget bo ikke skal betale skat af indkomsten i boperioden og eventuelt heller ikke i mellemprioriden.

Da skattepligtsmålingen foretages på summen af aktiverne og nettoformuen i boopgørelsen vil værdiansættelsen af de enkelte aktiver have stor betydning for den samlede skatte- og afgiftsbetaling.

Som gennemgående case og til brug for eksempler har jeg taget udgangspunkt i følgende: Ægtepar med 2 fællesbørn og med følgende formueforhold:

Aktiver	Mand	Hustru	I alt
Udlejningsejendom (Kontantvurdering)	3.500.000		3.500.000
Ejerbolig (Kontantvurdering)	900.000	900.000	1.800.000
Aktier NOVO		500.000	500.000
Aktier Danske Bank	200.000	200.000	400.000
Obligationer (anskaffet før 27/1 2010)	300.000		300.000
Obligationer (anskaffet efter 26/1 2010)	500.000	900.000	1.400.000
Bankindestående	500.000	750.000	1.250.000
Aktiver i alt	5.900.000	3.250.000	9.150.000

Passiver	Mand	Hustru	I alt
Prioritetsgæld udlejningsejendom	2.200.000		2.200.000
Prioritetsgæld ejerbolig	600.000	600.000	1.200.000
Banklån	225.000	225.000	450.000
Passiver i alt	3.025.000	825.000	3.850.000
Formue	2.875.000	2.425.000	5.300.000

Anskaffelsessum (2000) udlejningsejendom	2.000.000	
Anskaffelsessum aktier, NOVO		200.000
Anskaffelsessum aktier, Danske Bank	125.000	125.000
Anskaffelsessum obligationer (efter 26/1 2010)	400.000	750.000
Opsparet overskud, netto (22%)	800.000	

3 Afgrænsning

Jeg vil i afhandlingen gennemgå forskellige metoder til værdiansættelse af boets aktiver med henblik på at opnå den gunstigste metode for at betale mindst mulig skat eller afgift af dødsboer indenfor reglerne.

Jeg vil beskrive forskelle i anvendelse af forskellige muligheder for værdiansættelse af aktiver og foreslå alternativer til at opnå den bedst mulige beskatning og afgift ved skiftet.

Jeg vil samtidig fremhæve forskellige metoder til økonomisk planlægning, som kan optimere det endelige skifte.

Jeg har valgt først at gennemgå regler af betydning i Dødsboskifteloven, Boafgiftsskatteloven og Dødsboskatteloven

Derefter vil jeg med udgangspunkt i en gennemgående case påvise hvordan man ved planlægning og/eller optimering i anvendelsen af reglerne kan minimere boskat og boafgift indenfor gældende regler og praksis.

Skifteformerne boudlæg, forenklet privat skifte og ægtefælleudlæg er ikke relevante i denne forbindelse, da de ikke udløser boskat og boafgift i forbindelse med udlæg og der refereres derfor ikke til disse udover den korte præsentation af skifteformen.

Uskiftet bo udløser ikke boskat og boafgift, men vil i mange tilfælde udskyde beskatning og boafgift, hvorfor der beregnes eventuel effekt/konsekvens ved denne skifteform.

4 Problemformulering

I afhandlingen vil jeg skitsere hvordan aktiver og nettoformue i en boopgørelse kan værdiansættes lavest muligt indenfor reglerne om skattepligtsmåling og værdiansættelse, således at den samlede skatte- og afgiftsberegning minimeres mest muligt.

Jeg vil med et gennemgående eksempel påvise at valget af skifteform og forskellige værdiansættelsesmetoder kan udløse store forskelle i skat og afgift i forbindelse med dødsfald.

Jeg vil også påvise forskellige muligheder for planlægning forud for dødsfaldet, som kan påvirke efterfølgende skattepligtsmåling og hermed den samlede betaling af skat og afgift.

4.1 Metode

I afhandlingen anvendes juridisk metode, som er en analyse af retskilder, fortolkning af disse samt en rangering af de enkelte retskilder.

Metoden har til formål at beskrive, analysere og fortolke gældende ret.

Metoden har til formål at identificere og fortolke eventuelle retskilder samt prioritere disse efter rangorden.

Metoden er baseret på lovtekst, forarbejder og bemærkninger til loven, cirkulærer, administrativ praksis og domspraksis.

5 Anvendte forkortelser

ABL	Aktieavancebeskatningsloven
AVL	Arveloven
BAL	Boafgiftsloven
DBO	Dobbeltbeskatningsoverenskomst
DBSL	Dødsboskatteloven
DSL	Dødsboskifteloven
EBL	Ejendomsbeskatningsloven
JV	Juridisk vejledning
KLS	Kildeskatteloven
LOSV	Lov om skattefri virksomhedsomdannelse
ÆL	Ægtefælleloven
1982-cirkulæret	Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning

6 Dødsboskatteloven

Lovens formål var en samlet lov for dødsboområdet og en gennemgribende ajourføring af reglerne.

Lovens formålsparagraf (§1) lyder også: *”Denne lov finder anvendelse på indkomstbeskatning i forbindelse med dødsfald.”*

Loven tog udspring i fremsættelsen af lov nr. 383 af 22/5 1996 om skifte af dødsboer, der blev fremsat for at forenkle og modernisere reglerne og procedurerne for skifte af dødsboer. Dette nødvendiggjorde en ændring af skatteregler og regler om afgiftsberegning på dødsbo-området.

Dødsboskattereglerne blev samlet i én lov, vedtaget som lov nr. 1221 af 20/12 1996.

I loven samledes alle regler omkring beskatning i forbindelse med dødsfald, herunder også efterlevendes og andre arvingers beskatning.

Der er siden vedtagelsen foretaget flere ændringer af loven – de fleste på grund af ændringer i andre love som Kildeskatteloven, Ejendomsavancebeskatningsloven, Arveloven, Aktieavancebeskatningsloven, Boafgiftsloven, Ejendomsværdiskatteloven og mange flere.

Loven er opdelt i 11 afsnit således:

Afsnit I	Anvendelsesområde (§1)
Afsnit II	Dødsboer, som er selvstændige skattesubjekter (§2-57)
Afsnit III	Uskiftet bo (§58-75)
Afsnit IV	Boudlæg (§76-80)
Afsnit V	Genoptagelse (§81-83)
Afsnit VI	Værdiansættelse (§84)
Afsnit VII	Selvangivelse, hæftelse og proklama (§85-89)
Afsnit VIII	Forskellige bestemmelser (§90-92)
Afsnit IX	Straffebestemmelser (§93-95)
Afsnit X	Definitioner (§96)
Afsnit XI	Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelser (§97-100)

7 Skifteformer

Skifteretten skal fastsætte en skiftebehandling for alle dødsboer og Dødsboskifteloven fastsætter alle procedurer og regler for fastsættelse af skifteformen.

Den skattemæssige behandling af afdøde, dødsboet, eventuel længstlevende ægtefælle samt arvinger afgøres af skifteformen.

7.1 Boudlæg (til dækning af begravelsesudgifter)

Når boets aktiver efter fradrag af rimelige udgifter til begravelse, boets behandling og gæld sikret ved pant ikke overstiger kr. 45.000 (2019) udlægges boets aktiver uden skiftebehandling.

Udlægget sker til nærmeste efterladte eller institution/kommune, som afdøde havde tilknytning til eller den, der har betalt eller erklærer sig villig til at betale for begravelse og boets behandling (og eventuelt påtage sig forpligtelse til at rydde afdødes bolig).

Boudlæg er fritaget for betaling af boafgift.

Den skattemæssige behandling sker efter DBSL §76-80 (Kapitel 13).

Enlig (Samlivsophævelse er også enlig): ingen skatteansættelse.

Ikke enlig: Ingen ansættelse af mellempriode. Efterlevende hæfter ikke for eventuel restskat for tidligere indkomstår. Eventuel overskydende skat udbetales til efterlevende udenom boet. Efterlevende kan begære afsluttende ansættelse uden at hæfte for restskat – overskydende skat udbetales udenom boet.

7.2 Udlæg til længstlevende ægtefælle (Ægtefælleudlæg)

Hvis delingsformuen og eventuelt fuldstændigt særeje udgør max. Kr. 780.000 (2019), som er grænsen for suppleringsarv (§11) – altså det beløb en ægtefælle kan udtage forlods, kan boet afsluttes som ægtefælleudlæg.

Forsørgertabserstatninger, livsforsikring samt pensionsydelse o. lign., der kommer til udbetaling til længstlevende ægtefælle medregnes.

Ægtefællen hæfter for afdødes gæld.

Der er fuld succession (anskaffelsessum, tidspunkt og hensigt).

Der betales ikke boafgift. (Ægtefælles arv er fritaget for arveafgift)

Den skattemæssige behandling sker efter DBSL § 58-65 og er sidestillet med uskiftet bo.

7.3 Uskiftet bo

Ved uskiftet bo udlægges boet til efterlevende ægtefælle uden skifte med livsarvinger. Skifte kan begæres på et senere tidspunkt – sker senest ved efterlevende ægtefælles død.

Uskiftet bo kan opnås såfremt, der er tale om ægteskab (også registreret partnerskab), en fælles formue, fælles livsarvinger (eller samtykke fra særlivsarvinger) og efterlevende skal være solvent.

Der er fuld succession i henhold til DBSL § 59, medmindre efterlevende ægtefælle (hvis eneste legale arving) har valgt at blive beskattet efter reglerne om skifte. Erklæring herom skal indsendes sammen med åbningsstatus.

Der er ingen boafgift, da ægtefællers arv er fritaget.

Beskatning sker efter reglerne i DBSL § 58-61 og sker hos den efterlevende ægtefælle jf. DBSL § 62

Efterlevende hæfter for afdødes gæld.

7.4 Privat skifte

For udlevering til privat skifte stilles krav om:

- Enighed blandt arvinger
- Boet antages at være solvent
- Mindst én af arvingerne er solvent og ikke repræsenteret ved værge
- at afdøde ikke har udelukket privat skifte ved testamente
- at afgørende hensyn, herunder arvingernes manglende betalingsevne ikke taler imod privat skifte

Ved skifte af bo fordeles efter arvelovens bestemmelser.

Åbningsstatus indsendes senest 6 måneder efter dødsfald – dog senest 2 måneder efter boets udlevering.

Boopgørelse skal indsendes senest 3 måneder efter skæringsdagen, som senest kan være 1-års dagen for dødsfaldet. (Der er dog altid 9 måneder fra dødsdag)

Beslutninger skal træffes i enighed (§26)

Opmærksomhed på hæftelse (§27 og 28 dog §29) Beskyttet/ubeskyttet arving – udleveringstidspunkt

Enhver arving kan kræve bobestyrerbo jf. §30

Legatar og kreditor kan kræve bobestyrer, hvis risiko for tab kan påvises.

Ægtefælle kan kræve afsluttende ansættelse og bobeskatning senest samtidig med åbningsbalance

Boopgørelsen skal indeholde:

- Aktiver, passiver, indtægter og udgifter værdiansat pr. skæringsdagen
- Angivelse af skæringsdag
- Eventuelt arveafkald
- Oplysninger krævet i skatteministeriets bekendtgørelse nr. 928 af 4/10 2005

Kan indeholde:

- Beregning af bo- og eventuelle tillægsboafgifter
- Angivelse af hvilke aktiver, der udlægges med succession
- Boets selvangivelse (Hvis skattepligtigt bo)

Værdiansættelse følger BAL §12 (DBSL §87)

I henhold til DBSL §28 er der succession, medmindre det fravælges

Da DBSL §26 siger enighed vil det betyde at et aktiv udlægges med succession, hvis der ikke er enighed.

Efterlevende ægtefælle er derfor nødsaget til at kræve bobestyrerbo hvis efterlevende ikke ønsker at overtage med succession.

7.5 Forenklet privat skifte

Boet kan udleveres til arvinger eller efterlevende ægtefælle som forenklet privat skifte, hvis

Til arvinger:

- Kan gøres hvis der ikke er bo- eller tillægsboafgift (Grænse 295.300)
- Der ikke er arvinger repræsenteret ved værge
- Der ikke er legatarer
- Boet ikke er skattepligtigt
- At afdøde ikke drev virksomhed i dødsåret
- at der ikke er aktiver, der er af- eller nedskrivningsberettigede.

Til efterlevende:

- Betingelser for privat skifte er opfyldt
- Der ikke er legatarer
- At afdøde og efterlevende ikke var separeret
- At efterlevende succederer i afdødes skattemæssige stilling

Ved udlevering (skifteretsmødet) skal arvinger underskrive opgørelse over aktiver og passiver.

Dødsdag er lig skæringsdag.

Efterlevende ægtefælle indtræder i afdødes skattemæssige stilling (Succession).

7.6 Bobestyrerbo

Boet udleveres til bobestyrerbo, hvis

- En arving anmoder herom
- Boet antages at være insolvent
- Alle arvinger er repræsenteret ved værge eller er under konkurs
- Afdøde har bestemt dette i testamente
- At der ikke er arvinger i boet eller det er usikkert, hvem der er arvinger
- Der træffes bestemmelse herom i henhold til §23, 30, 76 eller arvelovens §16
- At der ikke inden rimelig tid er truffet bestemmelse om boets behandling

Bobestyrere er advokater autoriserede af skifteretten og skal behandle boet, medmindre afdøde ved testamente har indsat en anden ikke autoriseret bobestyrer.

Skifteretten kan dog imødekomme ønske fra arvinger om en anden autoriseret bobestyrer, såfremt der er væsentlige grunde til dette.

Bobestyreren råder over boets aktiver og sørger for boets behandling samt værdiansættelser.

Bobestyreren varetager alle boets anliggender, herunder efterprøvelse af eventuelle krav/anmeldte fordringer.

Åbningsstatus indsendes til skifteretten og til SKAT snarest efter udløb af proklama

Senest 2 måneder efter skæringsdag (som er senest 2 år fra dødsdagen) skal der holdes afsluttende bomøde for godkendelse af boopgørelse.

Klagefristen er 4 uger og derefter 2 ugers frist for indsendelse til skifteretten og SKAT.

Krav til boopgørelsen: samme som ved privat skifte samt:

- Redegørelse for boets behandling
- Beregning af bo-afgift
- Nummererede kasse- og regnskabsbilag samt meddelelsesbilag, der vedlægges opgørelsen

Kan indeholde:

- Selvangivelse og beregning af boskat
- Selvangivelsespligten påhviler bobestyrer og indgives sammen med boopgørelse

NB Hvis ægtefælle er eneste legale arving:

Skal vælge beskatning efter afsnit II (skattemæssigt skiftet bo uden succession) efter DBSL §58 senest samtidig med indgivelse af åbningsstatus, som er 6 måneder ved privat skifte og snarest muligt efter udløb af proklama ved bobestyrerboer.

8 Skattemæssig behandling ved skifte

I henhold til DBSL afsnit II er skiftede boer selvstændige skattesubjekter.

Den skattemæssige behandling afhænger af om der er tale om et skattefritaget bo eller et ikke-skattefritaget bo.

Kvalificering af boernes skattemæssige behandling foretages efter værdien af aktiver og nettoformue i afdødes boslod + særeje. I aktivsummen medregnes ikke eventuel værdi af ejendom omfattet af parcelhusreglen i EBL – denne medregnes dog i nettoformuen.

For 2019 er grænsen kr. 2.901.400 (Grænsen for 2020 er kr. 2.966.200)

8.1 Skattefritaget bo

Som benævnelsen antyder, så betales der ikke skat i et skattefritaget bo og arvingerne overtager værdierne til den værdi, der er opgjort i boopgørelsen.

Dette betyder at arvingerne overtager fx aktier til den værdi som disse har i boopgørelsen. En eventuel kursgevinst i den afdødes ejertid beskattes således ikke, ligesom eventuelt tab ikke kan anvendes.

Der foretages ikke afsluttende ansættelse for mellemprioroden.

Forfaldne indkomstskatter, indeholdte A-skatter, arbejdsmarkedsbidrag og kompensation for forhøjede energi- og miljøafgifter anses for endelige.

Boet eller skattestyrelsen kan kræve afsluttende ansættelse for mellemprioroden.

Boet skal kræve afsluttende ansættelse for mellemprioroden senest 6 måneder fra dødsfaldet (dog 2 måneder efter afgørelse af boets behandlingsmåde, såfremt det sker mere end 4 måneder efter dødsfaldet). Selvangivelse for mellemprioroden skal indgives samtidig med anmodningen.

Skattestyrelsen skal fremsætte krav om afsluttende ansættelse senest 3 måneder efter modtagelsen af åbningsstatus og boet har 3 måneder til at indgive selvangivelse.

Der skal laves afsluttende ansættelse såfremt:

- 1) Efterlevende ægtefælle i mellemprioroden har drevet selvstændig virksomhed eller deltaget i driften i væsentligt omfang i mellemprioroden og hvor boet kræver et beløb beskattet hos efterlevende ægtefælle.
- 2) Afdøde anvendte virksomhedsordningen forud for dødsåret og opsparet overskud med tillæg af virksomhedsskat udgjorde minimum kr. 170.200¹
- 3) Afdøde forud for dødsåret anvendte kapitalafkastordningen og indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af konjunkturudligningsskat udgjorde minimum kr. 170.200²
- 4) Afdøde har drevet eller deltaget i væsentligt omfang i en virksomhed ejet af efterlevende ægtefælle og kræver et beløb beskattet hos afdøde.
- 5) Afdøde har foretaget indskud på etableringskonto eller iværksætterkonto, der ikke overtages af efterlevende ægtefælle.

¹ Grundbeløb iht §10 og §24.

² Grundbeløb iht §11 og §25

Ad 2) og 3) Hvis den efterlevende ægtefælle anvendte enten virksomhedsskatteordningen eller kapitalafkastordningen på en virksomhed, der indgår i boet, skal ægtefællens konti medregnes ved bedømmelse af om beløbsgrænsen er overskredet.

Mellempériodeindkomsten opgøres efter almindelige regler i skattelovgivningen, dog med følgende undtagelser/modifikationer:

- 1) Virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen kan ikke anvendes og der foretages beskatning af beløb over grundfradrag.
- 2) Indskud på iværksætterkonto kan ikke foretages.
- 3) Etableringskontoindskud inklusive tillæg medregnes med 67% af beløb, der er fratrasket i 2002 og senere og 78% af beløb, der er fratrasket i 2001 og tidligere, såfremt disse ikke overtages af efterlevende ægtefælle. Fradrag for indskud på iværksætterkonti medregnes med 120% af beløbet, såfremt de ikke overtages af efterlevende ægtefælle.
- 4) Der foretages renteperiodisering.
- 5) Beskæftigelsesfradrag og særligt befordringsgradrag gives forholdsmæssigt ud fra de forskudsregistrerede beløb.
- 6) Der kan fradrages vederlag til efterlevende ægtefælle for deltagelse i væsentligt omfang af driften af afdødes virksomhed, såfremt efterlevende beskattes heraf.
- 7) Hvis afdøde har drevet eller deltaget i væsentligt omfang af driften af en virksomhed tilhørende efterlevende ægtefælle kan afdøde beskattes af et vederlag (Efterlevende ægtefælle opnår fradrag).

I boet beskattes afdødes bodel.

Aktieindkomst opgøres særskilt og beskattes med 27% af de første kr. 54.000³ (2019) og 42% af resterende beløb.

Der kan modregnes eventuelt underskud i den skattepligtige indkomst.

Skat af negativ aktieindkomst beregnes med samme % og efter samme beløbsgrænser.

Skatten fratrækkes eller medregnes til mellempériodeskatten.

Eventuelle betalte udbytteskatter indgår i de foreløbige betalte indkomstskattebeløb.

Mellempériodeindkomsten opgøres i henhold til DBSL § 9-11. Skatten beregnes med 50%.

Der gives et månedligt fradrag på kr. 2.200⁴ (2019) pr. påbegyndt måned fra indkomstårets start til og med den måned, hvori dødsfaldet er sket.

Overskydende skat udbetales såfremt den overstiger kr. 3.200⁵ (2019)

Restskat opkræves såfremt den overstiger kr. 36.600⁶ (2019)

³ PSL §8a, stk. 1

⁴ DBSL §14 og §30

⁵ DBSL §15

⁶ DBSL §15

8.2 Ikke-skattefritaget bo

For ikke skattefritagne boer opgøres indkomsten for afdødes indkomst i mellemprioroden og boets indkomst under et (Bobeskatningsindkomst). Der laves kun én indkomstansættelse uanset længden af prioroden.

Bobeskatningsindkomsten opgøres efter de almindelige regler for opgørelse af skattepligtig indkomst, dog med følgende undtagelser:

- 1) Virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen kan ikke anvendes.
- 2) Der kan ikke foretages indskud på iværksætterkonti efter dødsfaldet.
- 3) Etableringskontoindskud fratrasket i 2002 eller senere medregnes med 67% af det fratrakne beløb inklusive tillæg efter etableringskontoloven og med 78% for beløb fratrasket i 2001 eller tidligere.
- 4) Der foretages fuld renteperiodisering.
- 5) Beskæftigelsesfradrag og særligt befordringsfradrag medregnes med forholdsmæssig andel af det forskudsregistrerede beløb.
- 6) Hvis afdødes ægtefælle i mellemprioroden har drevet en erhvervsvirksomhed, afdøde ejede, kan der fratrækkes et beløb, der svarer til vederlag, man skulle have ydet til andre for et arbejde af samme art og omfang. Længstlevende ægtefælle beskattes af dette beløb. Det samme gælder hvis efterlevende ægtefælle har deltaget i driften i væsentligt omfang (Medarbejdende ægtefælle) i mellemprioroden.
- 7) Hvis afdøde i mellemprioroden har drevet en erhvervsvirksomhed, ejet af efterlevende ægtefælle eller deltaget i driften i væsentligt omfang i mellemprioroden kan der tilsvarende overføres et beløb til boet svarende til vederlag andre skulle have oppebåret for samme arbejde.
- 8) Der kan kun foretages straksfradrag vedr. ombygnings- eller forbedringsudgifter på ejendomme, som indgår i boet på skæringsdagen.

Når afdøde var gift ved dødsfaldet, er det indtægter og fradrag/udgifter vedrørende afdødes bodel, der beskattes i boet.

Der kan modregnes eventuelt underskud i den skattepligtige indkomst.

Aktieindkomst opgøres særskilt og beskattes med 27% af de første kr. 54.000 (2019 – 2020 kr. 55.300) og 42% af resterende beløb.

Skat af negativ aktieindkomst beregnes med samme % og efter samme beløbsgrænser.

Skatten fratrækkes eller medregnes til mellempriorodeskatten.

Eventuelle overskydende betalte udbytteskatter (efter fradrag i den beregnede skat af aktieindkomsten) indgår i de foreløbige betalte indkomstskattebeløb.

Indeholdte og forfaldne arbejdsmarkedsbidrag anses for endelige og indgår ikke i betalte skatter.

Ejendomsværdiskat anses også for endelig.

Hvis afdøde har opsparet overskud i henhold til virksomhedsskatteoven, skal opsparet overskud med tillæg af den hertil hørende virksomhedsskat tillægges bobeskatningsindkomsten med fradrag af kr. 170.200 (2019), medmindre der succederes i konto for opsparet overskud. Fradraget foretages i de ældste opsparede overskud.

Der gælder samme regler såfremt der er indestående på konjunkturudligningskonti i henhold til kapitalafkastordningen.

Den efterlevende ægtefælle beskattes af egne indtægter og fradrag.

Hvis efterlevende ægtefælles aktiver udloddes til andre arvinger eller legatarer efter afdøde skal kapitalgevinster eller tab medregnes til bobeskatningsindkomsten.

Såfremt den efterlevende ægtefælle ved udgangen af indkomståret forud for dødsåret anvendte virksomhedsskatteordningen på en virksomhed, afdøde ejede, og har opsparet overskud skal ægtefællens konto for opsparet overskud med tilhørende virksomhedsskat medregnes til indkomståret forud for dødsåret, medmindre der succederes.

Der gælder samme regler for eventuelt indestående på konjunkturudligningskonti i henhold til kapitalafkastordningen.

Skatten udgør 50%. I den beregnede skat gives et fradrag på kr. 2.200 (2019) pr. påbegyndt måned i mellemprioroden og kr. 5.900 (2019) pr påbegyndt måned efter dødsfaldet til skæringsdagen – dog maksimalt 12 måneder.

En personligt ejet virksomhed kan omdannes til aktie- eller anpartsselskab efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse.

Og i 2008 i forbindelse med ændring af dødsboskatteloven er den i lov om skattefri virksomhedsomdannelse frist på 6 måneder til omdannelse udvidet med en særlig frist for dødsboer, idet et dødsbo kan omdanne i henhold til lov om skattefri virksomhedsomdannelse senest 6 måneder efter dødsfaldet – udvidet med en særlig frist på 2 måneder efter afgørelse af bobehandlingsmåde, såfremt denne sker senere end 4 måneder efter dødsfaldet.

Der kan dog ikke ske nedsættelse af aktiernes/anparternes anskaffelsessum med konto for opsparet overskud.

Boet kan også lave en skattepligtig omdannelse.

9 Ægtefællers formue

9.1 Delingsformue (tidligere benævnt fællesformue)

I ÆL §51, stk 1. fremgår at aktiver og passiver, som hver ægtefælle havde ved dødsfaldet, skal indgå i opgørelsen af delingsformuen, bortset fra hver ægtefælles fuldstændige særeje.

Det er således alle aktiver og passiver, som ægtefællerne havde ved indgåelse af ægteskabet og senere erhvervelser, medmindre der oprettes særeje.

9.2 Særeje

Særeje kræver ægtefællernes enighed, medmindre det er i form af arv. Særeje (ægtepagt) skal tinglyses i Personbogen for at være retsgyldigt.

9.2.1 Fuldstændigt særeje

Ved fuldstændigt særeje vil formuen altid være særeje uanset om det er i forbindelse med død, skilsmisse eller separation. Ved død forbliver det særeje og skal skiftes i forbindelse med død. Særejet deles med arvinger i henhold til arveloven.

9.2.2 Særeje i konkrete situationer

Skilsmissesæreje etableres alene for at have en anden fordeling af delingsformuen ved separation eller skilsmisse. Har ingen effekt ved død, da formuen omfattet af skilsmissesæreje automatisk bliver delingsformue.

10 Samlevendes formue

Samlevende har pr definition særeje.

Det betyder at samlevende ikke kan sidde i uskiftet bo og som udgangspunkt heller ikke arver fra den afdøde samlever.

Arveret kan eventuelt fastsættes i et udvidet samlevertestamente.

11 Skattepligtsmåling

Dødsboskatteloven §6 angiver at et dødsbo er skattefritaget såfremt aktiver og nettoformue ikke overstiger kr. 2.901.400 (2019) (Kr. 2.966.200 i 2020)

Grundbeløb for aktiver og nettoformue opgøres til handelsværdien på skæringsdagen i boopgørelsen.

I henhold til §6, stk. 4 indgår følgende beløb ikke i hverken aktiver eller nettoformue:

- Mellempriodeskat opgjort efter §14 og §15
- Dødsboskat opgjort efter §30 og §30a
- Beløb, der tilbagebetales efter §31
- Passivposter efter boafgiftslovens §13a

I henhold til §6, stk. 5 indgår værdien af fast ejendom, som kan sælges skattefrit⁷ ikke ved opgørelse af aktiverne.

Hvis blot enten aktivsummen eller nettoformuen overskrider grænsen på skæringsdagen (Boopgørelsen) vil boet være ikke skattefritaget (skattepligtigt).

Landsskatteretten har i kendelse, SKM2012.524.LSR fastslået at efterlevende ægtefælles boslod ikke skal medregnes ved afgørelse af om aktiver og nettoformue er over eller under beløbsgrænsen.

Kendelsen er ikke umiddelbart i overensstemmelse med ordlydsfortolkning af DBSL §6, stk. 1 eller bemærkningerne til lovforslaget og gav anledning til et styresignal om genoptagelse (SKM2012.724.SKAT). Efterfølgende er indholdet i styresignalet indarbejdet i Juridisk Vejledning fra 2013.

SKM2014.46.SKAT præciserede at det gjaldt alle boer med efterlevende ægtefælle og at man alene skulle tage hensyn til 50% af aktiver og nettoformue – styresignalet blev ophævet ved indarbejdelse i JV.

Skatterådet har tillige i 2 bindende svar (SKM2013.813.SR og SKM2013.814.SR) bekræftet at det er ægtefællernes boslod og ikke det samlede fællesbo, der anvendes til skattepligtsmåling ved efterlevende ægtefælles død.

SKAT ikke bundet af boets værdiansættelser, men af sagkyndig vurdering⁸ (Juridisk vejledning C.E.9.2.2.)

⁷ EBL §8 og §9, stk. 1

⁸ BAL §12, stk. 2

12 Boafgift

Boafgift fastsættes efter boafgiftsloven §1

Boafgift beregnes af nettoværdien af arvebeholdningen.

Der betales ikke boafgift af efterlevende ægtefælles arveandel

Boafgift på 15% af arv, som tilfalder:

- Afdødes afkom, stedbørn og disses afkom
- Afdødes forældre
- Afdødes barns eller stedbarns ikke fraseparerede ægtefælle, uanset om afdødes barn eller stedbarn lever eller er afgået ved døden.
- Personer, som har haft fælles bopæl med afdøde de sidste 2 år før dødsfaldet og personer, der tidligere har haft fælles bopæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt grundet institutionsanbringelse
- Afdødes fraseparerede eller fraskilte ægtefælle
- Plejebørn, som har haft bopæl hos afdøde i en sammenhængende periode på mindst 5 år, når opholdet er påbegyndt inden plejebarnet fyldte 15 år, og højst en af plejebarnets forældre har haft bopæl hos afdøde sammen med plejebarnet.

Arv, der tilfalder øvrige arvinger end ovenfor anførte, skal belægges med en tillægsboafgift på 25%, jf. BAL §1, stk. 1 og 2. Tillægsboafgiften beregnes efter fradrag af boafgiften på 15% og udgør således samlet 36,25 %.

Boafgiften og tillægsboafgiften beregnes af den godkendte arvebeholdning i boopgørelsen

Før beregning af boafgift fratrækkes et bundfradrag på kr. 295.300⁹ (2019) – dobbelt, såfremt afdøde sad i uskiftet bo.

⁹ BAL §6

13 Succession

Succession kan efter DBSL § 36 ske med alle udlodninger fra et ikke skattefritaget dødsbo. Dette afgøres for hvert enkelt aktiv.

Der er følgende betingelser:

- Kun fysiske personer kan succedere (DBSL §36)
- Kun aktiver, der kan beskattes i Danmark, eventuelt efter DBO (DBSL § 38)
- At der er konstateret en gevinst (DBSL §36)
- Ved udlodning af anparter/aktier skal hver enkelt udlodning udgøre minimum 1% af selskabskapitalen (DBSL §29, stk. 3)
- At der ikke er tale om kapitalandele i en "pengetank"¹⁰ (passiv pengeanbringelse) (DBSL §29, stk. 3). Ægtefællen kan dog succedere uagtet at det er en pengetank (DBSL §29, stk. 5)

Succession har den effekt at gevinst ikke beskattes i boet, men overlades til modtager.

Modtager overtager en skatteforpligtelse som vil blive realiseret ved senere afståelse. Modtager vil naturligvis derfor ikke acceptere at overtage til handelsværdi. Som kompensation for denne forpligtelse vil der blive beregnet en passivpost til modregning ved beregning af boafgift eller en udskudt skat, der kan modregnes i værdien af det overdragne.

SKM2011.406.SKAT fastslår at der ikke kan beregnes både passivpost og nedslag for udskudt skat. Hvis den beregnede udskudte skat er større end passivposten indeholder denne også passivposten.

Succession betyder at modtager indtræder i afdødes anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og hensigt¹¹.

Med hensyn til ejertiden er man bedre stillet ved succession efter afdøde fremfor succession i levende live ved afgørelse af vedligeholdelse contra forbedring¹², idet man ved succession i levende live ikke succederer i ejertid i relation til bedømmelse af vedligeholdelse/forbedring.

Ved en lovændring i 2008 blev personkredsen, der kan succedere, udvidet med samlever, nær medarbejder samt tidligere ejer (hvis overdragelsen oprindelig er sket med succession).

¹⁰ ABL §34

¹¹ Fremgår af bemærkningerne til lovforslaget og er tilføjet i DBSL §36, stk. 2

¹² SKM2007.333.ØLR

13.1 Passivposter

Grundlaget for beregning af passivposter findes i BAL §13a og har til formål at kompensere for den overtagne skatteforpligtelse.

Passivposter fratrækkes ved beregning af boafgift og fordeling af arvebeholdningen.

Dette gøres for at sikre at der ikke betales afgift af en latent skattebyrde.

Passivposter beregnes ved skattemæssig succession med baggrund i den fortjeneste, der ville blive beskattet ved salg fra boet på opgørelsesdagen eller ved udlodning – passivposten svarer til cirka halvdelen af den påtagne skatteforpligtelse.

Beregningen sker på den mindst mulige avance.

Fx er der ved beregning af ejendomsavance på ejendomme i henhold til Ejendomsvurderingslovens kapitel 6¹³ mulighed for at vælge forskellige indgangsværdier (anskaffelsessum)

Derudover beregnes passivposter, såfremt der succederes i opsparet overskud eller konjunkturudligningskonti.

Passivposter beregnes med en procent af den beregnede fortjeneste.

Passivposterne aftales mellem boet og den enkelte udlodningsmodtager og kan maksimalt udgøre følgende:

13.2 Skatterelevante aktiver

30% af fortjeneste, der ikke er aktieindkomst

22% af fortjeneste efter ABL

13.3 Virksomhedsordningen

0% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat i perioden 1987-1990

9% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat fra 1991

12% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat i perioden 1992-1998

13,5% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat i perioden 1999 og 2000

15% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat i perioden 2001-2004

16,5% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat i perioden 2005 og 2006

18,75% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat i perioden 2007 til 2013

19,1% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat i 2014

19,9% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat i 2015

¹³ EBL §5A

21% af opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat for 2016 og senere

13.4 Kapitalafkastordningen

12% af indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat opsparet i perioden 1993-1998

13,5% af indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat opsparet i perioden 1999 og 2000

15% af indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat opsparet i perioden 2001-2004

16,5% af indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat opsparet i perioden 2005 og 2006

18,75% af indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat opsparet i perioden 2007 til 2013

19,1% af indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat opsparet i 2014

19,9% af indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat opsparet i 2015

21% af indestående på konjunkturudligningskonto med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat opsparet for 2016 og senere

13.5 Udskudt skat ved succession

Udgivelsen af et styresignal SKM2011.406.SKAT med titlen "Værdiansættelser ved overdragelser med succession" den 15. juni 2011 gav forhåbning om en reel vejledning i hvordan udskudt skat skulle værdiansættes i forbindelse med succession.

Men som angivet i resumeet i styresignalet var det alene en præcisering af at der ikke både gives nedslag for den udskudte skat og den objektivt beregnede passivpost.

Der refereres i styresignalet til en kendelse afgivet af Landsskatteretten (SKM2008.876.LSR) – kendt som vognmandskendelsen. Det relevante i kendelsen var at udskudt skat må antages at ligge under kurs 100.

I styresignaler er der regneeksempler, der alene viser at man skal vælge mellem passivpost eller udskudt skat – der gives ingen vejledning i kursfastsættelse af den udskudte skat.

I et bindende svar SKM2014.751.SR giver Skatterådet anvisninger til hvordan udskudt skat kan kursfastsættes:

- Kursfastsættelsen skal tage udgangspunkt i den skat, der kan beregnes, hvis overdragelsen var sket til afståelsesprincippet. Kursfastsættes til kurs 100 for overdrageren.
- Kursfastsættelsen har ikke samme værdi for modtageren, da der er betydelig usikkerhed om hvornår skatten skal betales og hvor meget den udgør, når den skal betales.
- Der skal tages hensyn til aktivets art, værdiforringelse, og forventet ejertid på aktivet, markedsrente – altså en konkret og individuel vurdering af de enkelte aktiver.
- Man forventer at kursværdi på udskudt skat vedrørende driftsmidler er nul, da driftsmidler forventes skrottet inden for få år.

Konklusionen på det bindende svar var at der skal ske en konkret og individuel vurdering aktiv for aktiv.

I en nyere afgørelse SKM2018.552.LSR anerkendes en kursværdi på 80 for udskudt skat med hensyntagen til en levetid på 30 år og skønnet rente på 1%. (i øvrigt anerkendte man 1982-cirkulæret som kilde til fastsættelse af handelsværdi på ejendommen).

Man henviser samtidig til en afgørelse SKM2016.627.LSR hvor kursen under hensyntagen til en levetid på 10 år blev ansat til 60.

Der henvises tillige til SKM2015.131.LSR som begrundelse for at der skal anvendes en efter-skat-rente.

14 Anvendelse af reglerne i praksis

Til belysning af anvendelse af reglerne omkring fastsættelse af skifte samt mulighederne for tilpasning af aktiver og nettoformue anvendes nedenstående eksempel som gennemgående formueopgørelse for et ægtepar med 2 sønner.

Formuen opgøres således:

Aktiver	Mand	Hustru	I alt
Udlejningsejendom (Kontantvurdering)	3.500.000		3.500.000
Ejerbolig (Kontantvurdering)	900.000	900.000	1.800.000
Aktier NOVO		500.000	500.000
Aktier Danske Bank	200.000	200.000	400.000
Obligationer (anskaffet før 27/1 2010)	300.000		300.000
Obligationer (anskaffet efter 26/1 2010)	500.000	900.000	1.400.000
Bankindestående	500.000	750.000	1.250.000
Aktiver i alt	5.900.000	3.250.000	9.150.000

Passiver	Mand	Hustru	I alt
Prioritetsgæld udlejningsejendom	2.200.000		2.200.000
Prioritetsgæld ejerbolig	600.000	600.000	1.200.000
Banklån	225.000	225.000	450.000
Passiver i alt	3.025.000	825.000	3.850.000
Formue	2.875.000	2.425.000	5.300.000

Anskaffelsessum (2000) udlejningsejendom	2.000.000	
Anskaffelsessum aktier, NOVO		200.000
Anskaffelsessum aktier, Danske Bank	125.000	125.000
Anskaffelsessum obligationer (efter 26/1 2010)	400.000	750.000
Opsparet overskud, netto (22%)	800.000	

I denne situation ville mange sikkert vælge at hendsidde i uskiftet bo, da det i første omgang virker uoverskueligt at skulle igennem et skifte. Mange har også den opfattelse, at det er meget dyrt i skat og afgifter at foretage et skifte.

At sidde i uskiftet bo udskyder dog bare problemet og i mange tilfælde er det mest praktisk for efterlevende at få skiftet og taget stilling til skifte (eventuelt salg) af aktiver, for eksempel aktiver fra virksomhed eller andre aktiver med latent skat og i samme omfang måske begunstige arvinger med arv.

I mange tilfælde vil det være arvingerne, der viderefører virksomheden efter afdøde og det vil derfor være praktisk at få denne skiftet – ligesom det vil gøre dagligdagen nemmere for både efterlevende og arvinger.

Og kan det samtidig ske med lavest mulige boskat og boafgift vil der måske også være en økonomisk fordel ved at skifte i forbindelse med et dødsfald.

Jeg vil derfor analysere mulighederne i dette bo for skifte til lavest mulige boskat og boafgift.

Skattepligten i et skiftet bo måles i henhold til DBSL §6 på aktiver og nettoformue. I henhold til SKM2012.524.LSR måles på afdødes boslod.

Først opdeles delingsformuen i boslod således:

	Mand	Hustru	I alt
Formue i henhold til ovenstående	2.875.000	2.425.000	5.300.000
Boslodsudveksling (mand til hustru)	-1.437.500	1.437.500	
Boslodsudveksling (hustru til mand)	1.212.500	-1.212.500	
	2.650.000	2.650.000	5.300.000

I dette tilfælde er nettoformuen på afdødes boslod under grænsen for skattepligtsmåling, men nettoaktivsummen (50% af kr. 9.150.000 = 4.575.000 er over grænsen, hvilket vil gøre boet ikke skattefritaget (skattepligtigt). Selvom ejerboligen ikke medregnes (DBSL §6, stk. 5, nr. 2) er aktivsummen over grænsen (4.575.000 – 900.000 = 3.675.000)

Et skifte uden tilpasning vil derfor udløse beskatning af ejendomsavance på udlejningsejendommen, skat af avance på aktier samt skat på obligationer anskaffet efter 26/1 2010 samt beskatning af indkomst i boperioden. Jeg tillader mig at se bort fra indkomst i mellemprioriden (incl. beskatning af opsparet overskud, da dette opgøres ens uanset boets skattemæssige behandling (dog med 50% skat i boet).

Følgende avancer vil blive beskattet i forbindelse med et skifte:

Ejendomsavance:

Handelsværdi udlejningsejendom	3.500.000	
Anskaffelsessum	<u>2.000.000</u>	1.500.000
Aktier Danske Bank	200.000	
Anskaffelsessum	<u>125.000</u>	75.000
Obligationer (anskaffet efter 26/1 2010)	500.000	
Anskaffelsessum	<u>400.000</u>	100.000
Avancer til beskatning		<u>1.675.000</u>

Fordeles således:

Bobeskatningsindkomst	1.600.000
Aktieindkomst	<u>75.000</u>
I alt	<u>1.675.000</u>

Skatten af bobeskatningsindkomst (50%)	800.000
Skat af aktieindkomst (27%/42%)	<u>23.400</u>
Skat i alt	<u>823.400</u>

Herudover skal der betales skat (50%) af indkomst vedrørende udlejningsejendom og indtægter vedrørende obligationer (kursgevinst og renter) samt eventuelle renteindtægter af bankindestående. Af eventuelle aktieudbytter betales 42% (bundfradraget er anvendt ved avanceberegning).

Skatterne fragår dog forholdsmæssigt ved beregning af boafgift på sønnernes arvelod. I det forenklede eksempel en besparelse på kr. 30.878 (15% af kr. 205.850, idet 25% af skatten falder på arven til sønnerne).

Jeg vil derfor analysere mulighederne for legalt at værdiansætte aktiverne på en anden måde.

15 Værdiansættelse af aktiver i dødsboer

DBSL §84 bestemmer at værdiansættelse i dødsboer skal ske efter BAL §12, hvilket betyder at aktiver og passiver skal indgå i boopgørelsen til handelsværdi, medmindre aktivet er udloddet før opgørelsesdagen. Der skal værdien på udlodningsdagen anvendes.

Når et aktiv udloddes før opgørelsesdagen, skal der indgives meddelelse til SKAT i henhold til DBSL §5 om udlodningstidspunkt, modtager, aktiv og værdiansættelse.

Værdiansættelsen er bindende for dødsboet og arvinger. SKAT er ikke bundet af denne værdiansættelse medmindre den er foretaget af sagkyndig vurderingsmand. SKAT kan derved ændre værdiansættelsen eller anmode skifteretten om sagkyndig vurdering.

Hvis SKAT fastsætter værdien uden at anmode skifteretten om sagkyndig vurdering har dødsboet 4 uger fra modtagelse af værdiansættelsen til at anmode om sagkyndig vurdering.

Når der er foretaget sagkyndig vurdering, er denne bindende for SKAT og arvinger, medmindre der anmodes om sagkyndig vurdering efter DBSL §94. Skifteretten kan herefter vurdere om der skal foretages omvurdering.

15.1 Ejendomme

I bemærkningerne til BAL¹⁴ fremgår det at principperne fra 1982-cirkulæret og praksis stadig vil være gældende for området.

I henhold til 1982-cirkulæret skal ejendommen omregnes til kontantværdi og værdien skal svare til handelsværdien.

I cirkulærets punkt 6 fremgår tillige at 15%-reglen kan anvendes ved overdragelser fra dødsbo

Højesteret har i SKM2016.279.HR fastslået at SKAT skal acceptere en værdiansættelse efter 15%'s reglen medmindre der foreligger særlige omstændigheder. I den pågældende sag var der af den ene arving givet arveafkald, hvorfor Højesteret mente at der forelå særlige omstændigheder.

Der er ikke en udtømmende opstilling af "særlige omstændigheder", som i denne sag må anses at være broderens arveafkald, der kan indikere, at de selv anser ejendommen for at være mere værd end den medtagne værdi.

Punkt 8 i 1982-cirkulæret angiver, at såfremt der er foretaget faktiske eller retlige ændringer, så skal der tages hensyn til disse i værdiansættelsen. Der nævnes bygningsforandringer, udstykning og ændret zonestatus som eksempler herpå.

Punkt 9 i 1982-cirkulæret omhandler ejendomme vurderet som udlejningsejendomme, idet disse ikke kan anvende 15%-reglen.

I en redegørelse fra retssikkerhedsudvalget i 1994 fremgår at anvendelsen af 15% reglen er betinget af, at der ikke forinden foreligger en sagkyndig vurdering. Parterne vil være bundet af en sådan vurdering.

¹⁴ LBK nr 47 af 12/01/2015

I SKM2019.369.ØLR fastslås at Skifteretten ikke kan afvise en værdiansættelse foretaget af SKAT på grund af særlige omstændigheder, da Skifteretten ikke har hjemmel til at efterprøve SKATs værdiansættelse, men alene kan udmelde sagkyndig vurdering efter anmodning fra boet¹⁵.

I den pågældende sag havde SKAT foretaget værdiansættelse, idet ejendommens anskaffelsessum 4 år tidligere var højere end værdiansættelsen i boopgørelsen og sammenholdt med udviklingen i området gjorde at der forelå særlige omstændigheder.

Skattedepartementet har forholdt sig spørgsmål om fejlbehæftede offentlige vurderinger, idet de har udtalt at det offentlige må bære risikoen for eventuel lav offentlig vurdering.

Såfremt en ejendom udloddes eller sælges før skæringsdagen til en højere pris end den medtagne værdi i boopgørelsen må det også antages at der foreligger særlige omstændigheder.

En afvigelse fra 15% reglen vil medføre at man ikke vil kunne anvende andet end handelsværdien ved værdiansættelse i boopgørelsen.

Salg af en ejendom til en højere pris end værdiansættelsen i boopgørelsen er dog ikke særlige omstændigheder, når det sker efter skæringsdagen.

Den lavest mulige værdi af en ejendom vil således som udgangspunkt være den kontante ejendomsvurdering – 15%, medmindre der kan antages at være særlige omstændigheder.

De offentlige vurderinger har været suspenderet siden 2012 og ligger for de fleste ejendomme markant under handelsværdien. Når de nye offentlige vurderinger kommer, forventes vurderinger tæt på handelsværdien – det er i hvert fald hensigten.

Landsskatteretten har dog i SKM2018.551.LSR givet medhold i at suspension af ejendomsvurderingerne ikke var en særlig omstændighed. Overraskende er det dog at i samme sag giver Landsretten medhold i at ejendommen kan værdiansættes til ejendomsvurderingen -15%, uagtet at ejendommen kort forinden var handlet til en væsentlig højere værdi, da faderen købte ejendommen for kr. 61.750.000 for derefter at overdrage den 2 dage efter til kr. 32.300.000 til børn og børnebørn. 1982-cirkulærets formål er jo netop til brug for værdiansættelse når handelsværdien er ukendt.

I eksemplet vil ejendommene således kunne værdiansættes til ejendomsvurderingen – 15% under forudsætning af, at der ikke er særlige omstændigheder.

¹⁵ Iht. DSL §93 og §94

Formuen kan derefter opgøres således:

Aktiver	Mand	Hustru	I alt
Udlejningsejendom (3.500.000 x 0,85)	2.975.000		2.975.000
Ejerbolig (1.800.000 x 0,85)	765.000	765.000	1.530.000
Aktier NOVO		500.000	500.000
Aktier Danske Bank	200.000	200.000	400.000
Obligationer (anskaffet før 27/1 2010)	300.000		300.000
Obligationer (anskaffet efter 26/1 2010)	500.000	900.000	1.400.000
Bankindestående	500.000	750.000	1.250.000
Aktiver i alt	5.240.000	3.115.000	8.355.000

Passiver	Mand	Hustru	I alt
Prioritetsgæld udlejningsejendom	2.200.000		2.200.000
Prioritetsgæld ejerbolig	600.000	600.000	1.200.000
Banklån	225.000	225.000	450.000
Passiver i alt	3.025.000	825.000	3.850.000
Formue	2.215.000	2.290.000	4.505.000

	Mand	Hustru	I alt
Formue i henhold til ovenstående	2.215.000	2.290.000	4.505.000
Boslodsudveksling (mand til hustru)	-1.107.500	1.107.500	
Boslodsudveksling (hustru til mand)	1.145.000	-1.145.000	
	2.252.500	2.252.500	4.505.000

Skattepligtsmåling aktiver:

Aktiver i alt	8.355.000
Ejerbolig	1.530.000 Medregnes ikke iht DBSL §6, stk. 5
	<u>6.825.000</u>
50% heraf	<u>3.412.500</u>

Det bemærkes at aktivsummen efter denne "nedskrivning" stadig er over grænsen for skattepligtsmåling.

Måling af aktiver sker dog i boopgørelsen på skæringsdagen, hvorfor man skal vurdere yderligere metoder til opnåelse af en anden værdiansættelse af aktiverne.

Et alternativ kunne være at omdanne udlejningsejendommen til et anpartsselskab.

15.2 Virksomhed

En selvstændig virksomheds aktiver indgår i boopgørelsen med de enkelte aktiver, herunder eventuel goodwill (beregnet efter cirkulære 2000-10).

Der anvendes handelsværdi af de enkelte aktiver og passiver.

Til nedbringelse af summen af aktiverne og nettoformuen kan der i dødsboet foretages virksomhedsomdannelse, idet det herefter vil være aktiernes/anparternes værdi, der indgår i boopgørelsen.

Såfremt det skal være en skattefri omdannelse, skal dette i henhold til LOSV §2, stk. 6 ske senest 6 måneder efter omdannelsesdatoen¹⁶. En skattepligtig omdannelse kan ske på selvvalgt tidspunkt.

Dette kan være en fordel, hvis der er store aktivsummer i virksomheden og tillige store gældsposter.

Som udgangspunkt har vi disse aktiver og passiver i virksomheden:

Udlejningsejendom	3.500.000
Prioritetsgæld	<u>2.200.000</u>
Virksomhedsformue	<u>1.300.000</u>

Ejendommen skal her værdiansættes til handelsværdi og der anvendes den kontante ejendomsvurdering uden 15% nedslag.

I forbindelse med omdannelse af en ejendom til selskab er der ikke tilknyttet goodwill, idet der ikke er tilknyttet en kundekreds mm.

Det opsparede overskud kan ikke fratrækkes i anparternes anskaffelsessum som angivet i LOSV §2, stk. 1, idet hovedreglen i §24 omkring beskatning af opsparet overskud kun undtages i §39 vedrørende succession fra ægtefællen. Dette bekræftes af Skatterådet i SKM2012.256.SR.

Derfor kan man eventuelt vælge skattepligtig omdannelse afhængig af beløbsgrænserne, herunder specielt såfremt udlægsmotager ikke kan succedere i anparternes anskaffelsessum. Hvis man laver en skattepligtig omdannelse, vil selskabet have større anskaffelsessum på ejendommen og ikke overtage en latent skattebyrde.

15.2.1 Skattefri omdannelse

Ved en skattefri omdannelse af udlejningsejendommen vil der ikke ske en beskatning efter EBL, idet selskabet succederer i ejendommens skattemæssige anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum.

Selskabet overtager dermed en skattebyrde og der afsættes udskudt skat i selskabets åbningsbalance.

I denne situation vil forskellen i selskabets åbningsbalance udgøres af udskudt skat på ejendomsavancen, som kan opgøres således:

Salgssum	3.500.000
Anskaffelsessum	<u>2.000.000</u>
Avance	<u>1.500.000</u>
Udskudt skat, 22%	<u>330.000</u>

¹⁶ Dog 2 måneder efter beslutning om skifteform, såfremt denne fastlægges senere end 4 måneder efter dødsdagen

Selskabets åbningsbalance:

Aktiver

Ejendom	3.500.000
---------	-----------

Aktiver i alt	<u>3.500.000</u>
----------------------	-------------------------

Passiver

Egenkapital	970.000
-------------	---------

Udskudt skat	330.000
--------------	---------

Prioritetsgæld	<u>2.200.000</u>
----------------	------------------

Passiver i alt	<u>3.500.000</u>
-----------------------	-------------------------

15.2.2 Skattepligtig omdannelse

I dette eksempel vil den eneste forskel være den udskudte skat.

Da selskabet overtager ejendommen til handelsværdien, vil avancen derfor "tilhøre" boet. Såfremt boet er skattefritaget, vil avancen således ikke komme til beskætning.

Selskabets åbningsbalance:

Aktiver

Ejendom	3.500.000
---------	-----------

Aktiver i alt	<u>3.500.000</u>
----------------------	-------------------------

Passiver

Egenkapital	1.300.000
-------------	-----------

Prioritetsgæld	<u>2.200.000</u>
----------------	------------------

Passiver i alt	<u>3.500.000</u>
-----------------------	-------------------------

Egenkapitalen i selskabets åbningsbalance vil derfor udgøre kr. 1.300.000, såfremt der er tale om en skattepligtig omdannelse, og kr. 970.000 såfremt der er tale om en skattefri omdannelse.

Anparternes værdiansættelse i boopgørelsen foretages ud fra nedenstående.

15.3 Unoterede kapitalandele

Unoterede anparter/aktier skal værdiansættes til handelsværdien og dette kan være en udfordring.

Metode til værdiansættelsen er ikke lovbestemt, men er fastsat i en række cirkulærer og praksis.

Indtil 5. februar 2015 anvendtes cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning (1982-cirkulæret), hvilket betød at formueskattekursen skulle anvendes.

Cirkulære nr. 9054 af 4. februar 2015 ophævede formueskatte reglerne i punkt 17 og 18 i 1982-cirkulæret.

Cirkulæret var på baggrund af SKM2015.57.SR, hvor Skatterådet fastslog, at der efter 1982-cirkulæret er et retskrav på anvendelse af formueskattekursen, når handelsværdien ikke er objektiv konstaterbar.

Samtidig blev der offentliggjort et styresignal SKM2015.96.SKAT hvor det fremgår at udgangspunktet for værdiansættelsen er handelsværdien, og at de vejledende retningslinjer i TSS-cirkulærerne 2000-9 og 2000-10 fremadrettet skal anvendes.

Cirkulærerne giver retningslinjer for værdiansættelse af selskabers handelsværdi (2000-9), herunder goodwill (2000-10). Cirkulærerne kaldes derfor aktiecirkulæret (2000-9) og goodwillcirkulæret (2000-10).

Cirkulæernes formål var at sikre en ensartet værdiansættelse af unoterede kapitalandele og goodwill i skatte- og afgiftsspørgsmål ved handler mellem interesseforbundne parter, herunder i gave- og arvespørgsmål.

Cirkulærerne henviser til almindeligt anerkendte og anvendte værdiansættelsesmetoder.

I et senere cirkulære (2009) om Transfer-Pricing beskriver SKAT de almindeligt anerkendte og anvendte som DCF-modellen, Enterprise Value samt salgspriser. I vejledningen til cirkulæret fremgår endvidere at det er et supplement til 2000-10 og at cirkulæret indeholder alternative beregningsmetoder, som kan anvendes såfremt cirkulærerne fra 2000 ikke giver korrekt handelsværdi.

Dette blev endvidere gentaget i styresignal SKM2015.96.SKAT og herefter indarbejdet i Juridisk Vejledning.

Cirkulæernes beregningsmodel tager udgangspunkt i de historiske resultater og giver derved den mest retvisende værdi, såfremt virksomheden har en stabil indtjening.

SKAT vil derfor som udgangspunkt godkende en værdiansættelse med baggrund i cirkulærerne.

I bemærkningerne til lov nr. 683 af 9. juni 2017 om nedsættelse af bo- og gaveafgiften bemærkes at det er SKAT, der skal dokumentere, at anvendelse af cirkulærerne ikke giver et retvisende udtryk for handelsværdien.

Hvis værdiansættelsen i boopgørelsen ikke er baseret på en sagkyndig vurdering, kan SKAT ændre værdiansættelsen eller anmode Skifteretten om at udmelde én eller flere sagkyndige til at foretage værdiansættelse¹⁷.

I tilfælde af at SKAT ændrer værdiansættelse kan boet anmode skifteretten om sagkyndig vurdering.

I dette tilfælde vil det være egenkapitalen i selskabets åbningsbalance, der anvendes i boopgørelsen.

I begge tilfælde opnås der modregning af prioritetsgælden, hvorfor aktivernes sum reduceres med gælden og ejendommen (anparterne i selskabet) indgår nu som nettoværdi.

Betydningen for opgørelsen af nettoformue, aktiver og skattepligtsmåling kan illustreres således, såfremt der omdannes skattefrit:

¹⁷ BAL § 12

Aktiver	Mand	Hustru	I alt
Anparter i Ejendom ApS	970.000		970.000
Ejerbolig (1.800.000 x 0,85)	765.000	765.000	1.530.000
Aktier NOVO		500.000	500.000
Aktier Danske Bank	200.000	200.000	400.000
Obligationer (anskaffet før 27/1 2010)	300.000		300.000
Obligationer (anskaffet efter 26/1 2010)	500.000	900.000	1.400.000
Bankindestående	500.000	750.000	1.250.000
Aktiver i alt	3.235.000	3.115.000	6.350.000

Passiver	Mand	Hustru	I alt
Prioritetsgæld udlejningsejendom	0		0
Prioritetsgæld ejerbolig	600.000	600.000	1.200.000
Banklån	225.000	225.000	450.000
Passiver i alt	825.000	825.000	1.650.000
Formue	2.410.000	2.290.000	4.700.000

	Mand	Hustru	I alt
Formue i henhold til ovenstående	2.410.000	2.290.000	4.700.000
Boslodsudveksling (mand til hustru)	-1.205.000	1.205.000	
Boslodsudveksling (hustru til mand)	1.145.000	-1.145.000	
	2.350.000	2.350.000	4.700.000

Og således, såfremt der omdannes skattepligtigt:

Aktiver	Mand	Hustru	I alt
Anparter i Ejendom ApS	1.300.000		1.300.000
Ejerbolig (1.800.000 x 0,85)	765.000	765.000	1.530.000
Aktier NOVO		500.000	500.000
Aktier Danske Bank	200.000	200.000	400.000
Obligationer (anskaffet før 27/1 2010)	300.000		300.000
Obligationer (anskaffet efter 26/1 2010)	500.000	900.000	1.400.000
Bankindestående	500.000	750.000	1.250.000
Aktiver i alt	3.565.000	3.115.000	6.680.000

Passiver	Mand	Hustru	I alt
Prioritetsgæld udlejningsejendom	0		0
Prioritetsgæld ejerbolig	600.000	600.000	1.200.000
Banklån	225.000	225.000	450.000
Passiver i alt	825.000	825.000	1.650.000
Formue	2.740.000	2.290.000	5.030.000

	Mand	Hustru	I alt
Formue i henhold til ovenstående	2.740.000	2.290.000	5.030.000
Boslodsudveksling (mand til hustru)	-1.370.000	1.370.000	
Boslodsudveksling (hustru til mand)	1.145.000	-1.145.000	
	2.515.000	2.515.000	5.030.000

Aktiverne i boopgørelsen udgør herefter henholdsvis kr. 3.175.000 og kr. 3.340.000, men efter fradrag af ejerboligværdi på kr. 765.000 vil aktiverne i begge tilfælde være under grænsen for skattepligtsmåling, hvorved boet er skattefritaget.

At boet i begge tilfælde er skattefritaget taler for, at der skal anvendes skattepligtig omdannelse, idet den tidligere beregnede ejendomsavance (kr. 1.500.000) ikke vil blive beskattet i boet med 50% skat.

Den skattemæssige anskaffelsessum vil i begge tilfælde udgøre kr. 1.300.000, da der ikke i anparternes skattemæssige anskaffelsessum ved skattefri omdannelse kan foretages reduktion med udskudt skat.

15.4 Noterede værdipapirer

Noterede værdipapirer optages til kursværdien (børskursen) i henhold til 1982-cirkulæret.

15.5 Bankindestående

Bankindestående optages til kurs pari på skæringsdagen

15.6 Indbo

Optages til handelsværdien af indboet.

15.7 Gæld

Gæld optages til kontantværdien på skæringsdagen.

15.8 Opsummering på eksempel

Beregningen uden tilpasning udviste en skat på kr. 823.400. Ved hjælp af tilpasningerne med omdannelse af udlejningsejendom til anpartsselskab vil boet være skattefritaget og skatten på kr. 823.400 er sparet sammen med eventuel skat af indkomst i perioden fra dødsdagen til omdannelsesdatoen/skæringsdagen.

Boafgiften bliver kr. 30.877 mindre, da beregningsgrundlaget er 205.850 mindre (25% af kr. 823.400)

Skifte uden tilpasning af aktiver/nettoformue:

Nettoformue	5.300.000
Beregnet boskat	<u>-823.400</u>
	4.476.600
Efterlevende ægtefælles andel	<u>3.357.450</u>
Børnenes andel før arveafgift	1.119.150
Beregning af afgift:	1.119.150
Bundfradrag	<u>295.300</u>
Beregningsgrundlag	<u>823.850</u>
Boafgift, 15%	<u>123.578</u>
Børnenes nettoarv	<u>995.572</u>

Indkomsten i mellemperioden vil blive beskattet sammen med opsparet overskud med tillæg af den tilhørende virksomhedsskat (fratrullet bundfradrag kr. 170.200) og i henhold til DBSL § 13 vil det opsparede overskud udløse en afsluttende ansættelse. Såfremt opsparet overskud tillagt tilhørende virksomhedsskat udgjorde mindre end bundfradraget vil der ikke være krav om afsluttende ansættelse, medmindre SKAT eller boet anmodede herom.

Med udgangspunkt i nettoformuen ved en skattepligtig omdannelse af udlejningsejendommen var der beregnet en nettoformue på kr. 5.030.000, hvorfor arven kan opgøres således:

Nettoformue	5.300.000
Efterlevende ægtefælles andel	<u>3.975.000</u>
Børnenes andel	1.325.000
Beregning af boafgift:	1.325.000
Bundfradrag	295.300
Beregningsgrundlag	1.029.700
Boafgift, 15%	<u>-154.455</u>
Børnenes nettoarv	<u>1.170.545</u>

Ved denne tilpasning har man således fået opjusteret værdierne på ejendommen, aktierne og obligationer (anskaffet efter 26/1 2010) uden at blive pålagt skatten af avancerne – og indkomsten i perioden fra dødsfaldet til skæringsdagen/omdannelsesdatoen er skattefri.

Samlet set en større arv til ægtefællen og arvingerne på kr. 792.523 og samtidig er der større frihed til at fordele formuen uden at tænke på yderligere beskatning.

Anparterne kan for eksempel gives som gave efterfølgende og vil ikke udløse yderligere beskatning, da de er udlagt til efterlevende til handelsværdi.

Jeg vil efterfølgende i kapitel 16 gennemgå værdier/beskatning for arvinger samt eventuelle muligheder for yderligere optimering.

15.9 Andre muligheder for nedbringelse af aktiverne i et dødsbo.

Udover ændret værdiansættelse af de enkelte aktiver kan det være en mulighed at reducere aktiverne.

15.9.1 Betaling af gæld

I lighed med modregning af gæld tilhørende virksomhed ved omdannelse til selskab er det en mulighed at reducere andre aktiver ved realisation af disse, fx salg af aktier eller obligationer og så bruge likviditeten til at betale gæld.

I SKM2008.513.BR har skatteministeriet taget bekræftende til genmæle i en sag vedrørende skattepligt i et skiftet bo, hvor provenu ved salg af driftsmidler og ejendom var anvendt til betaling af gæld. Boets påstand om, at det kun var aktiver, der var i behold på skæringsdagen, som talte med ved opgørelse af summen til skattepligtsmåling, blev stadfæstet.

15.9.2 Gaver

Efterlevende ægtefælle kan give gaver til arvinger og dermed nedbringe aktiverne, selvom arven gives af egne midler. Dette vil som udgangspunkt påvirke med 50% af aktiverne, da bolodsudligningen bliver ændret.

15.9.3 Udbytteudlodning fra selskaber

Hvis der indgår et selskab (kapitalandele) hvor man har bestemmende indflydelse i formuen kan man eventuelt udlodde udbytte, hvilket vil reducere aktiverne med udbytteskatten.

15.9.4 Frivillig indbetaling af indkomstskat

I SKM2018.354.LSR afgør Landsskatteretten at frivilligt indbetalte indkomstskatter skal indgå opgørelsen af aktiver og nettoformue i henhold til DBSL §6, stk. 4, idet disse ikke var forfaldne på indbetalingstidspunktet.

SKM2020.82.VLR, Vestre Landsret har ved dissens afgjort denne således at 2 dommere udtalte, at da indbetalingen er foretaget af afdøde inden dødsfaldet i henhold til Kildeskattelovens §59 som frivillig indbetalt forskudsskat og således ikke er foretaget af boet, og at der i JV afsnit C.E.3.2.4.2.1, punkt e fremgår at sådanne frivillige indbetalinger indgår som et foreløbigt indkomstskattebeløb for mellemprioden og da indbetalingen i dette tilfælde ikke oversteg aktieindkomstskatten.

Afgørelsen er kærret til Højesteret af Skattestyrelsen og det kan forventes, at Skatteministeriet kommer med en lovændring/cirkulære, såfremt afgørelsen fastholdes i HR.

Dog er præmisserne ikke helt klare, da flertallet anfører at det er i tilfælde som foreliggende, de finder at den frivillige indbetaling må betragtes som et af de foreløbige indkomstskattebeløb.

Det må fortolkes således at det er i tilfælde hvor afdøde har foretaget indbetaling inden dødsfaldet¹⁸, og at indbetalingen svarer til aktuel avance.

Der er ingen tvivl om at man i levende live kan foretage frivillig indbetaling af skat i henhold til KL §59.

Lovgiver må have taget dette i betragtning, da man undtog frivillig indbetaling i DBSL §89. Men det afgørende spørgsmål er om den foretagne indbetaling er et aktiv eller ej.

Flertallet i afgørelsen henviser til JV afsnit C.E.3.2.4.2.1, punkt e, hvor det fremgår at indbetalinger efter KSL §59 medregnes til foreløbige indkomstskatter. Det fremgår samtidig af indledningen til afsnittet at det

¹⁸ DBSL § 89, stk. 5

gælder skattefritagne boer. Samme beskrivelse af foreløbige indkomstskatter fremgår af afsnit C.E.3.3.5.2.1, som vedrører ikke skattefritagne boer.

Foreløbige indkomstskatter indgår i henhold til KSL §60 til modregning i den beregnede sluskat. Når sluskatte er beregnet og de foreløbige betalte/indeholdte skatter er beregnet vil der enten være et yderligere krav om indbetaling (restskat) eller et beløb (overskydende skat), der tilbagebetales til den skattepligtige.

KSL §62, stk. 5 siger endvidere at krav om tilbagebetaling ikke kan overdrages gyldigt inden udløbet af indkomståret.

I tiden med formuebeskatning (før 1990) blev betalte foreløbige skatter ikke medtaget i formueopgørelsen – dog med en undtagelse, da der inden udgang af indkomståret var ansøgt om tilbagebetaling.

Restskat kunne ligeledes kun medtages, såfremt de var pålignet.

Da foreløbige skatter ikke tidligere har været anerkendt som et aktiv for slutansættelsen og da forarbejderne til DBSL §6, stk4 samtidig anfører at man ikke ønsker at tage hensyn til skatter ved bedømmelse af skattepligt mener jeg at afgørelsen i Vestre Landsret er korrekt.

Jeg mener dog ikke at man kan sætte en grænse ved en opgjort avance. Enten er det et aktiv eller også er det ikke.

Man kan dog formode at SKAT vil foranledige ændringer, der tager højde for dette, såfremt afgørelsen i HR ikke giver det korrekte udfald efter deres mening.

Det er dog en regel, der er svær at planlægge efter, da man jo sjældent ved hvornår døden indtræffer.

15.10 Ændring af nettoformue i dødsboer

Til brug for skattepligtmålingen anvendes nettoformuen udover aktivsummen til afgørelse af om et bo er skattefritaget eller ikke skattefritaget.

Såfremt nettoformuen er højere end kr. 2.901.400 vil det derfor være nødvendigt at se på muligheder for at nedbringe denne til under grænsen.

Forannævnte metoder til nedbringelse af aktiver giver også nedslag i nettoformuen:

- Betaling af gæld
- Udbytteskatten ved udlodning fra selskab
- Gaver til børn, svigerbørn og børnebørn

I SKM2002.35.LSR fastslås at kun nettoprovenuet ved salg af ejendom til tredjemand tæller med til opgørelse af grænsebeløbet for nettoformue.

I denne forbindelse kan nettoformue nedbringes ved at sælge en ejendom til handelsværdi til en arvinges ægtefælle. 1982-cirkulærets punkt 4 fastslår at ejendomme solgt til livsarvinger eller disses nære pårørende skal ejendommen ansættes til værdien i handel og vandel. I henhold til DBSL §96 og BAL §12 er salg til ægtefælle ikke omfattet, hvorfor alene provenuet tæller med i opgørelse af aktiver (og nettoformuen).

16 Beskatning af udlodning og konsekvenser for modtager

I DBSL §96, stk 1 fremgår definitionen på udlodninger således:

” Ved udlodning fra et bo forstås i denne lov alle afståelser fra et bo til arveladerens længstlevende ægtefælle, arvinger eller legatarer. Var afdøde gift ved dødsfaldet, forstås ved udlodning fra boet tillige afståelser fra afdødes længstlevende ægtefælle til andre arvinger eller legatarer i boperioden, jf. dog § 5, stk. 4, i det omfang de afståede aktiver hidrører fra den længstlevende ægtefælles andel af det hidtidige fælleseje eller skilsmisssæreje. § 4, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse.”

Det er således alle afståelser inklusiv acontoudlodninger og salg til arvinger, der skal anses som udlodning.

Arvingernes (eller legatarernes) skattepligt af udloddede aktiver indtræder dagen efter skæringsdagen, jf. DBSL §35, stk. 1.

Hvis aktiverne er udloddet som acontoudlæg indtræder skattepligten for afkast vedrørende det udloddede aktiv, dagen efter acontoudlodningen.

16.1 Acontoudlodning

Udlodning kan ske i henhold til DBSL §5, stk. 2 både med og uden succession

Der skal gives skriftlig meddelelse om acontoudlodning inden 4 uger fra udlodningsdagen (dog tidligst 4 måneder fra boets udlevering).

Meddelelsen skal indeholde:

- Udlodningsdato
- Hvad acontoudlodningen omfatter
- Hvem der har modtaget udlodningen
- Værdien af det udloddede (på udlodningsdagen)

Bekendtgørelse nr. 410 af 27/5 1999 fritager for meddelelse vedrørende indbo, smykker og lignende, når disse ikke er anskaffet i spekulations- eller næringshensigt. Herudover fritages acontoudlodning af kontanter, bankindeståender og lignende.

Acontoudlodningstidspunktet anføres i boopgørelsen.

I SKM2009.720.ØLR fik klager ikke medhold i, at vedkommende havde givet meddelelse om acontoudlodning selvom skifteretsattesten var påtegnet af ejendomskontoret og at overdragelsen var tinglyst og registreret i afdødes skattemappe. Meddelelsen skal gives til SKAT med ovennævnte informationer.

16.2 Udlodning uden succession

Ved udlodning uden succession anses det udloddede aktiv for anskaffet til den værdi, der er anført i boopgørelsen eller i meddelelsen om acontoudlodningen.

Eventuel avance/tab på aktivet vil skulle medregnes i boindkomsten for ikke skattefritagede boer.

Ved skattefritagede boer vil tab/avance ikke blive beskattet.

Ved efterfølgende salg vil det være værdien i boopgørelsen, der er arvingens anskaffelsessum og arvingens forhold, hensigt mm, der afgør eventuel beskatning af aktivet.

16.3 Udlodning med succession

Ved udlodning med succession indtræder arvingen i afdødes anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum (herunder afskrivninger og nedskrevet værdi) og anskaffelseshensigt.

Udlodning med succession kan ikke foretages fra skattefritagne boer – se afsnit 13 om succession

16.4 Kapitalandele i pengetanksselskab

Det er kun efterlevende ægtefælle, der kan succedere i alle aktiver, jf. DBSL §29, stk. 5.

Andre arvinger kan ikke succedere i disse kapitalandele, jf. DBSL §29, stk. 3.

Pengetankselskaber defineres således i DBSL §29, stk 3.:

” Selskabets virksomhed anses for i overvejende grad at bestå i passiv kapitalanbringelse, såfremt mindst 50 pct. af selskabets indtægter, hvorved forstås den regnskabsmæssige nettoomsætning tillagt summen af øvrige regnskabsførte indtægter, opgjort som gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår stammer fra fast ejendom, kontanter, værdipapirer el.lign., der efter 4. pkt. skal anses for passiv kapitalanbringelse, eller hvis handelsværdien af selskabets sådanne ejendomme, kontanter, værdipapirer eller lignende enten på overdragelsestidspunktet eller opgjort som gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår udgør mindst 50 pct. af handelsværdien af selskabets samlede aktiver. Besiddelse af andele omfattende af aktieavancebeskatningslovens § 18 anses ved bedømmelsen ikke som besiddelse af værdipapirer. Afkastet og værdien af aktier i datterselskaber, hvori selskabet m.v. direkte eller indirekte ejer mindst 25 pct. af aktiekapitalen, medregnes ikke. I stedet medregnes en til ejerforholdet svarende del af datterselskabets indtægter og aktiver ved bedømmelsen. Ved bedømmelsen ses der bort fra indkomst ved udlejning af fast ejendom mellem selskabet og et datterselskab eller mellem datterselskaber. Fast ejendom, som udlejes mellem selskabet og et datterselskab eller mellem datterselskaber, og som lejer anvender i driften, anses ved bedømmelsen ikke som en passiv kapitalanbringelse.”

Definitionen er den samme som i ABL §34, hvor succession ikke kan ske i levende live.

I SKM.2006.548.SR har Skatterådet anerkendt at succession kunne ske, selvom den passive kapitalanbringelse i et af årene var 50%, kunne ske, da gennemsnittet var under 50%.

16.5 Næringsaktier

Der kan succederes i kapitalandele i selskaber, der driver næring med køb og salg af værdipapirer eller finansieringsvirksomhed jf. DBSL §29, stk. 3, 2. pkt.

16.6 Andre kapitalandele

Der kan succederes i andre kapitalandele, når udlodningen til den enkelte modtager udgør minimum 1% af selskabskapitalen.

Dette vil dog sædvanligvis udelukke noterede kapitalandele, hvorfor tab/avance normalt skal medregnes til bobeskatningsindkomsten og udlodningen foretages til værdien i boopgørelsen.

16.7 Andre værdipapirer

16.7.1 Obligationer

Obligationer er ikke særskilt nævnt i §29 og vil derfor indgå i hovedreglen om at gevinst/tab medtages i bobeskatningsindkomsten og udloddes til værdien i boopgørelsen (Ægtefælle undtaget).

16.7.2 Investeringsbeviser

Investeringsforeninger vil falde ind under begrebet pengetanksvirksomhed og succession til andre arvinger bortset fra efterlevende ægtefælle vil være udelukket.

16.8 Ejendomme

Ejendomme kan udloddes med succession og hvis der er flere ejendomme i et dødsbo, kan det afgøres for hver enkelt ejendom om denne udloddes med succession eller ej.

Der kan succederes i ejendomsavance og genvundne afskrivninger for ejendomme, der anvendtes i afdødes eller efterlevende ægtefælles virksomhed. Dog kan der kun succederes i genvundne afskrivninger hvis der også succederes i ejendomsavance jf. DBSL §28, stk. 1, 2. pkt.

Det betyder også at der kan succederes i ejendomsavancen alene. Dette kan for eksempel være en fordel, hvis boet har underskud eller afdøde har et fremførbart underskud jf. DBSL §20.

For at succession kan lade sig gøre skal der være en avance og derfor vil ejendomme, der er fritaget for beskatning for eksempel parcelhus eller sommerhus i henhold til EBL §8, ikke kunne overdrages med succession.

Der kan ikke succederes i udlejningsejendomme jf. §29, stk. 2, da udlejning af fast ejendom bortset fra ejendomme vedrørende landbrug, gartneri, planteskole og skovbrug ikke anses for erhvervmæssig virksomhed.

16.9 Virksomhed

Udover ægtefællen kan arvinger eller nær medarbejder¹⁹ (hvis legatar) succedere i en virksomhed efter reglerne i DBSL §29 og §36.

Succession kan vælges for de enkelte aktiver. Da maskiner og inventar opgøres som en saldobærdi skattemæssigt er det hele eller dele af saldoen, der skal succederes i.

16.9.1 Konto for opsparet overskud

Ved udlodning af virksomhed kan modtager vælge at succedere i konto for opsparet overskud, såfremt modtager selv kan opfylde kravene for at anvende virksomhedsskatteordningen.

Salg af virksomheden til andre end arvinger vil udløse ophørsbeskatning i boet.

Arvinger kan succedere delvist i konto for opsparet overskud, således, at det kan vælges at lade opsparet overskud med tillæg af dertil hørende virksomhedsskat op til grundbeløbet på kr. 170.200 (2019) beskattes og succedere i den resterende saldo. Beskatning af det opsparede overskud vil ske efter FIFO-princippet.

Hvis der kun succederes i en forholdsmeæssig del af en virksomhed, vil det kun være en forholdsmeæssig del af det opsparede overskud, der kan succederes i. Fordelingen sker efter forholdet mellem den del af

¹⁹ Skal opfylde reglerne i KSL §33 C

kapitalafkastgrundlaget, der kan henføres til den overtagne virksomhed og hele kapitalafkastgrundlaget opgjort ved udløbet af indkomståret forud for dødsåret.

Konto for opsparet overskud er eneste successionsmulighed i et skattefritaget bo, idet det er muligt for arvinger af en erhvervsvirksomhed at succedere i konto for opsparet overskud ved udlodning.

Hvis virksomheden blev drevet af afdøde og efterlevende ægtefælle ejer virksomheden, kan efterlevende ægtefælle indtræde i afdødes skattemæssige stilling vedrørende indskudskonto, mellemregningskonto og konto for opsparet overskud ved udløbet af indkomståret forud for dødsåret.

Hvis modtager er andre end efterlevende ægtefælle kan der alene succederes i konto for opsparet overskud.

17 Andre optimeringsmuligheder i skattefritagne boer

17.1 Udlodning af efterlevende ægtefælles aktiver

I henhold til DBSL §4, stk. 2 skal avancer vedrørende aktiver tilhørende efterlevende ægtefælle, som udloddes til arvinger beskattes i boet. Såfremt boet er skattefritaget, vil eventuel avance også være skattefritaget.

Det betyder at det kan være en fordel at udlodde aktiver med en latent skattebyrde – i mit gennemgående eksempel er der følgende aktiver tilhørende efterlevende ægtefælles boslod, som i henhold til de almindelige regler for beskatning vil blive beskattet:

Aktier Novo

Aktier Danske Bank

Obligationer anskaffet efter 26/1 2010

Avancerne kan opgøres således:

Aktier Novo

Værdiansættelse	500.000
Anskaffelsessum	<u>200.000</u>
Avance	<u>300.000</u>

Aktier Danske Bank

Værdiansættelse	200.000
Anskaffelsessum	<u>125.000</u>
Avance	<u>75.000</u>

Obligationer anskaffet efter 26/1 2010

Værdiansættelse	900.000
Anskaffelsessum	<u>750.000</u>
Avance	<u>150.000</u>

Ved at udlodde aktierne i Novo og Danske Bank, som reelt er tilhørende hustru som arv til sønnerne kan der spares kr. 157.500 i skat.

Ved at udlodde ovenstående aktier, obligationer anskaffet efter 26/1 2010 samt banklån, i alt netto 1.150.000 kan der spares yderligere kr. 75.000 i skat, eller i alt kr. 232.500.

18 Planlægning i levende live

En effektiv planlægning før dødsfaldet kan give store besparelser for afdødes arvinger.

18.1 Særeje

Et godt eksempel er anvendelse af særeje. Et særeje kan være enkelte aktiver eller brøkdels-/sumsæreje.

Særeje bør anvendes i forbindelse med aktiver, hvor der påhviler en latent skattebyrde. Det er vigtigt at aktiver og nettoformue i særboet er under grænsen for skattepligtsmåling, idet skattebyrden således undgås.

Det største problem er naturligvis at man ikke ved, hvem af ægtefællerne der dør først.

Dernæst afhænger det selvfølgelig også af hvilke og hvor store værdier, man har, hvorpå der hviler en latent skattebyrde.

Eksempel:

Et ægtepar med en formue, der overstiger grænsen for skattepligtsmåling og hvor manden ejer et selskab.

Egenkapitalen er kr. 2.500.000 – den skattemæssige anskaffelsessum er kr. – 5.000.000 (En tidligere personlig ejet virksomhed, omdannet til selskab ved hjælp af LOSV)

Anpartsselskabet gøres til særeje for manden.

Manden dør og ægtefællen vælger at sidde i uskiftet bo med delingsformuen. Særboet har nu en egenkapital på kr. 2.500.000 og er således skattefritaget.

Såfremt selskabet ikke var særeje, ville der være en avance på kr. 7.500.000 til beskatning (egenkapital kr. 2.500.000 + negativ anskaffelsessum kr. -5.000.000) og udløse en skat på kr. 3.133.800.

Der spares altså i dette tilfælde kr. 3.133.800 ved at gøre anparterne til særeje og lade ægtefællen sidde i uskiftet bo med resten af formuen. Eventuelle andre livsarvinger vil dog arve deres andel af særboet – men i dette tilfælde vil besparelsen altså være større end værdien af anparterne og alle arvinger får mere ud af det. Det uskiftede bo kan skiftes efterfølgende.

18.2 Gaver

Et ægtepar kan give gaver til deres barn med kr. 67.100 (2020) hver især, såfremt de har egne midler til dette. Samme beløb gælder til børnebørn. Svigerbørn kan modtage kr. 23.500 fra hver.

Hvis hver ægtefælle således giver sine 3 børn, 3 svigerbørn og 6 børnebørn det maksimale gavebeløb vil det i 2020 samlet udgøre:

	Mand	Hustru	I alt
3 Børn	201.300	201.300	402.600
3 Svigerbørn	70.500	70.500	141.000
6 Børnebørn	402.600	402.600	805.200
	674.400	674.400	1.348.800

Ægtefællerne kan således nedbringe aktiver og nettoformue med kr. 1.348.800 årligt, såfremt de hver især har midler til dette.

Hvis de ikke hver især har midler til dette, kan gavebeløbet først overføres fra den ene ægtefælle til den anden, da gaver mellem ægtefæller ikke er afgiftsbelagte.

Såfremt ægtefællerne ikke har likvider til dette, kan aktiver realiseres (nedbringer samtidig både aktiver og nettoformue) eller der kan optages lån.

Gaverne bør gives som kontanter/overførsel, idet tidligere meget anvendte praksis med såkaldte gavegældsbreve kan medføre at disse ikke anerkendes i boopgørelsen.

18.3 Overdragelse af aktiver

18.3.1 Ejendomme

I den seneste tid har man haft travlt med at overdrage ejendomme (ejerboliger og sommerhuse), da man ikke kender niveauet for de nye ejendomsværdier og den fremtidige mulighed for anvendelse af 1982-cirkulæret med brug af +/- 15% reglen. I den nye vurderingslov forventes niveauet at være handelsværdi med +/- 20% usikkerhed, men under alle omstændigheder forventes de nye vurderinger at være på et højere niveau, da nuværende værdier har været fastlåst i lang tid.

Også forældrekøb har været overdraget i den seneste tid under anvendelse af samme regler.

18.3.2 Virksomheder

Også virksomheder (personligt ejede eller i selskabsform) er blevet overdraget, specielt op til årsskiftet 2019/2020, da afgiftssatsen har været nedsat til 6% ved overdragelser i 2019 (7% i 2018 og 13% i 2016 og 2017). Denne regel (BAL §1a) er ophævet med virkning fra 1/1 2020.

18.4 Gaver udover afgiftsfritaget beløb

Selvom gaver udover den afgiftsfri grænse udløser afgift på 15% kan det være en fordel at nedbringe aktiver og nettoformue i levende live specielt hvis ejer aktiver med en skattebyrde. Det vil være en fordel kun at betale afgift på 15%, hvis man kan opnå at boet bliver skattefritaget og derved sparer skat af en avance.

18.5 Virksomhedsomdannelse

Det kan være en fordel at foretage virksomhedsomdannelse i god tid eventuelt med henblik på arvingers indtræden som ejere af andele, således at værditilvæksten tilkommer dem inden dødsfald.

19 Konklusion

Der er vægtige grunde til at få rådgivning i forbindelse med dødsfald fra advokat og revisor.

Forskellige måder at værdiansætte aktiver giver vidt forskellige resultater og kan medføre ændringer i arvebeholdningen.

Der er dog blevet flere usikkerheder ved værdiansættelse for så vidt angår virksomheder, ejendomme og unoterede kapitalandele.

Cirkulæret til beregning af goodwill²⁰ og Transfer Pricing cirkulærets modeller indeholder flere elementer af skøn og kan derfor altid give anledning til usikkerhed om værdiansættelsen i relation til virksomheder og unoterede kapitalandel.

Selvom det ved lov nr. 683 af 9. juni 2017 om nedsættelse af gave- og boafgift blev fastslået at det er SKAT, der skal sandsynliggøre/dokumentere at værdiansættelsen ikke er korrekt, er der fortsat usikkerhed om korrekt værdiansættelse.

1982-cirkulærets anvendelse er også uklar i relation til hvad der skal forstås med særlige omstændigheder og det ser ud som om SKAT vil anvende dette element til at kræve flere vurderinger af sagkyndige eller selv foretage værdiansættelse.

Den nye vurderingslov skaber større usikkerhed omkring værdiansættelse, da vurderinger i henhold til loven er udsat og tillige fremgår det af loven, at der accepteres en usikkerhed på +/-20%.

Der er tillige vægtige grunde til planlægning forud for dødsfaldet, da der kan være mange penge at spare ved en grundig tilrettelæggelse af sin formue, herunder nedbringelse af denne ved gaver og andre transaktioner med sine livsarvinger.

²⁰ 2000-10

20 Perspektivering

Kursfastsættelse af udskudt skat i overdragelser med succession uanset om det er i levende live eller ved arv bør ikke alene være baseret på diverse afgørelser/ Skattestyrelsens prøvelse, som angivet i styresignalet fra 2011.

Cirkulæret bør udskiftes med et cirkulære med anvisninger til hvilke forhold, der skal iagttages ved fastsættelse af kursen på den latente skat.

Det nuværende niveau for passivposter er ansat ud fra rentesatser, der absolut ikke er tidssvarende.

I det bindende svar SKM2014.751.SR fastslår man at kursværdien af udskudt skat for overdrager er kurs 100, men man tager alene modtagers forhold i betragtning ved kursfastsættelse af den udskudte skat.

1982-cirkulærets anvendelse bliver sværere med de afgørelser der undtager dette med henvisning til særlige omstændigheder og hvad sker der når der kommer nye ejendomsvurderinger.

Jeg vil mene at Skattestyrelsen bør fremkomme med et nyt cirkulære for værdiansættelse, der kan afløse 1982-cirkulæret og komme med anvisninger på hvad der er særlige omstændigheder.

21 Litteraturliste

21.1 Bøger

Lærebog om indkomstskat, 16. udgave, af Aage Michelsen, Steen Askholt, Jane Bolander, John Engsig, Liselotte Madsen, Anders Nørgaard Laursen og Inge Langhave Jeppesen

Dødsbøbeskatning af Karsten Gianelli

Arv og skifte, 9. udgave, af Erik Werlauff

Grundlæggende Skatteret 2016, af Henrik Dam, Henrik Gam, Kjeld Hemmingsen og Jacob Graff Nielsen

21.2 Andre publikationer

Dødsbøbeskatning, af Tax Partner, ekstern lektor Ole Aagesen

Dødsbøskatteloven, LBK nr 426 af 28/03/2019

Dødsbøskifteloven, LBK nr 1335 af 26/11/2015

Boafgiftsloven, LBK nr 47 af 12/01/2015

TSS 2000-09, værdiansættelse af aktier og anparter <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=82336>

TSS 2000-10, værdiansættelse af goodwill <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=82338&vld=0>

Værdiansættelsesvejledning, Transfer Pricing, kontrollerede transaktioner, værdiansættelse <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=1813194&chk=208529>

Juridisk Vejledning, SKAT, afsnit C.E <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=125&chk=216701>

Cirkulære 1982-11-17 nr. 185 om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning <https://www.retsinformation.dk/print.aspx?id=62169>

SKM2011.406.SKAT <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=1948156>

SKM20085.876.LSR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=1789107>

SKM2014.751.SR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2166925>

SKM2018.552.LSR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2279214>

SKM2016.627.LSR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2241671>

SKM2015.131.LSR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2171015>

SKM2012.524.LSR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2067294>

SKM2016.279.HR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2232057>

SKM2018.551.LSR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2279211>

SKM2012.256.SR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2046050>

SKM2019.369.ØLR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2290212>

SKM2015.57.SR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2170335>

SKM2015.96.SKAT <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2170704>

SKM2008.513.BR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=1758876>

SKM2018.354.LSR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2273485>

SKM2020.82.VLR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2294876>

SKM2009.720.ØLR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=1845037>

SKM2006.548.SR <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=1539471>